Tisza-Körös

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 175. szám. Nagy-Várad. Csütörtök, 1913. julius 31.

Békemozgalom.

(K. Ö.) Országos akciót inditott Győr vármegye törvényhatósága a békemozgalom ügyében. Soha jobbkor nem jött ez a mozgalom, mint most, mikor minduntalan attól kell tartanunk, hogy a Balkán-háboru lángba boritja egész Európát.

Győr vármegye törvényhatósága azzal a határozatával, melyet a tulzásba vitt véderő követelésekkel szemben elfoglalt, két irányban akarja szolgálni a békemozgalmat. Egy irányban a hágai békekonferencia tekintélyének akar érvényt szerezni, amikor felhivja a kormányt, hogy sürgesse meg a békekonferencia létrejövetelét és legyen azon, hogy a konferencia az általánosan kötelező döntőbirósági szerződéssel foglalkozzék. Magyarország megbizottait pedig jogositsa fel az általánosan kötelező döntőbirósági szerződés elfogadására. Ha nem is mindent, de bizonyára sokat érnénk el, ha a kötelező döntőbirósági szerződés nemzetközi garanciát nyerne.

A másik irányban a győri határozat figyelemmel van a nevelés fontos szerepére a békemozgalom ügyében. Átir a vallás és közoktatásügyi kormányzathoz, hogy az erre vonatkozó rendeleteit ismételje meg és szigoruan kötelezze a tanügyi hatóságokat a rendelet végrehajtására. Mily szépen hangzanak is a miniszter idevonatkozó szavai: A helyes tanitás fogja a közszellemet átalakitani és attól a hagyományos előitélettől megtisztitani, hogy az általános emberszeretet eszméje ellenkezik a hazafiság eszméjével, holott a béketörekvések a hazafiságot magasabb erkölcsi szinvonalra emelik és a támadó háboru elitélésével a haza biztonságát a nemzetközi joguralom szilárd talajára ültetik át.

Szép szavak, de a nevelés és iskola vajmi keveset tett eddig a világbéke szeretete és eszméje szolgálatában. Dicsőitjük a háborut és a háboru hőseit, akik a valláserkölcsi életet, a nemzeti kulturát és közgazdasági életet mozditják elő, azokról alig veszünk tudomást. Dicsőitjük a háborut, holott az erkölcsileg abszolut rosz, mely óriási emberi és anyagi tőkét emészt fel. Mukdennél 138.000 ember, Sedannál 122.000 ember, Waterloonál 45.000 ember, Wagrámnál 63.000 ember, Plevnánál 50.000, Auszterlitznél 46.000 ember, Solferinónál 39.000 ember esett el. A Krim-háboru 610.000 embert és 7230 millió márkát, a német-francia háboru 311.000 embert és 11 millió márkát, az angol-transvaali háboru 91.000 embert és 4250 millió márkát, az orosz-japán háboru 556.000 embert és 10.630 millió márkát emésztett fel. Az a tanitó, aki a történet tanitásánál ezeket az adatokat elhallgatja, nagyon rosz szolgálatot tesz az erkölcsi felfogás fejlődésének.

Rossz szolgálatot tesznek a békemozgalomnak, akik a hazafiságot ellentétbe helyezik a béke eszméjével, mintha a kettő kizárná egymást. Azt mondják, a háboru a legalkalmasabb azoknak az erényeknek az ébresztésére, melyek az államéletet fejlesztik és fentartják. Akik igy beszélnek nem értékelik helyesen a különböző működési köröket és nem gondolják meg, hogy a bátorság, önfeláldozás és emberszeretet a béke idején, ez idén is, árviz, tüzvész kitörésekor, sokkal nagyobb próbára vannak téve, mint háboru idejében. Népek és nemzetek nem a háboruban, hanem a békében valósitják meg rendeltetésöket.

Az evangéliumi tan nem abban áll, hogy az emberek egymást gyilkolják, hanem megvalósulása és végcélja az emberiség keresztény és testvéri egysége. Az evangéliumi tan megvalósulásával megszünik a nemzetek között a kölcsönös bizalmatlanság, irigykedés és gyülöltség és érvényre jut az a keresztény szeretet, mely az egész emberiséget, mint egy családot átöleli. Bátran elmondhatjuk tehát, aki hazája érdekeit nem tudja összeegyeztetni más nemzetek érdekeivel, az nem jó hazafi, mert kizárja hazáját a nemzetközi érintkezés révén szerzett közvagyonból.

A békemozgalom magában véve nem más, mint azon elvek megvalósitása, melyek nemcsak hazánk, hanem az egész emberiség jobb jövőjét készitik elő. Mindenképpen tehát figyelemreméltó Győrvármegye törvényhozási akciója.

A cseh autonómia felfüggesztése. Prágából irják: A király tudvalevőleg felfüggesztette Csehország autonom közigazgatását s az ország ügyeinek intézését egy tartományi közigazgatási bizottságra ruházta. A bizottság tagjai tegnap megkezdték müködésüket Prágában, de mindjárt kezdetben kitünt, hogy nemcsak a lakosság, de a tartományi hivatalnokok is a legnagyobb ellenszenvvel fogadják a kirendelt kormányzókat. Mikor a bizottság tagjai először megjelentek az egyes hivatalokban, senki sem fogadta őket, üdvözlő beszéd nem volt és ők maguk voltak kénytelenek bemenni az egyes irodákba, hogy megismerkedjenek a hivatalnokokkal és közöljék rendelkezéseiket.

SZEPESSÉGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalnemüek, Schroll-féle schiffonok
URI, NÖI és GYERMEK FEHÉRNEMÜEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐK
CZILLÉR IMRE
NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

Megszűnik a belényesi tanfelügyelőségi kirendeltség.

Nem volt eléggé aktiv. — Nincs pénz rá.

Nagy Biharország sötét hegyei közül szomoru érdekességü szenzáció hire érkezett hozzánk. Ez immár a második eset, amely előtt aggodalommal áll meg minden magyar ember, aggodalommal és kétségbeeséssel, mert ugy látszik, hogy felsőbb helyen nem értik a bihari magyarság politikáját.

Emlékezetes még bizonyára dr *Miskolczy* Ferenc, Biharvármegye főispánjának iskolaakciója, amely a legszebb jövővel kecsegtetett.

A vármegyét be akarta népesiteni iskolákkal, tüzön-vizen keresztül viszi tervét és a végső pillanatban megtörik az egész akció — az anyagiakon.

Ugy látszik, végzetes ómen ül a bihari magyarság fölött, tétlenségre vannak kárhoztatva azok, akik lent élnek a bihari hegyek ölén. Most arról értesülünk, hogy a magyarositás eddigi egyetlen tényezőjét, a barbár dákóroman törekvések egyedüli gátját a kultuszminiszter meg fogja szüntetni.

A belényesi tanfelügyelői kirendeltség már régen hatalmas szálka az oláhok szemében, meg is mozgattak minden követ, hogy elsöpörhessék Belényesből, de mindeddig nem sikerült. Még pedig ezért nem sikerült, mert a kirendeltség pompásan müködött.

Hogy ment régen.

Mikor 1909-ben nagy lelkesedéssel kivitték, hogy Belényesben tanfelügyelői kirendeltség legyen, a legszebb reményeket füzték hozzá.

Az első években nagyszerü eredmények verték föl az évtizedes csendet. Tanügyi körök, de meg az egész ország figyelme ráterelődött a belényesi tanfelügyelőségre.

A tanfelügyelő sorra látogatta minden községét, valóságos razziát kellett tartania az iskolákban, ahol rengeteg oláh könyvet, hamis földrajzot és történelmet, röpiratokat, dákóroman térképeket talált. Akkor indult meg a fegyelmi vizsgálatok özöne a dákóroman dászkálok ellen, akikről kiderült, hogy magyarul egy kukkott sem tudnak.

Ez a kulturbotrány szégyene volt Biharmegyének, de jót tett a magyarságnak. Hatalmas tisztitó munka indult meg, amely azonban lassankint hódolni, csendesedni kezdett.

A jelenlegi állapot.

Egész biztos forrásból értesülünk, hogy a kultuszminiszter a belényesi kirendeltséget rövidesen megszünteti és személyzetét a központi tanfelügyelőséghez osztja be. Első pillanatra lehetetlennek tartottuk a hirt, mert ha valahol, éppen e nemzetiségi vidéken szükséges — már a magyarosodás szempontjából is — a tanfelügyelet. Ez a vidék volt mindig melegágya a magyarellenes mozgalmak, aziluma a lelketlen izgatóknak, a dákoroman dászkáloknak.

Utána jártunk a dolognak s a legautentikusabb helyen győződtünk meg, hogy valóban igaz a hir, hogy a hivatal megszüntetésére *alapos oka* van a miniszternek.

Alig négy éve, 1909-ben szervezték a kirendeltséget, különösen azért, hogy a gróf Apponyi-féle 1907-iki törvényjavaslatot, — mely az idegen ajku és nemzetiségi iskolákban a hazafias szellem ápolását célozza — annál foganatosabban végrehajthassák és ellenőrizhessék. A kirendeltség müködése azonban *nem felelt* meg a hozzáfüzött kivánalmaknak s az erkölcsi siker — mint bebizonyosodott — *nem áll arányban azzal az óriási pénzáldozattal, amit a hivatal adminisztrálása fölemészt.*

Sürü a változás.

1909 óta, tehát alig négy év alatt a *negyedik vezetője* van már a kirendeltségnek, mert mindegyik hivatalfőnök, sőt maga a kultuszminiszter is egy olyan lépcsőnek tekintette ez állomást, amely az önálló tanfelügyelőség katedrájára vezet.

Alig egy évi müködés után rendesen valóságos tanfelügyelőkké léptek elő a kirendeltség vezetői s ekkor már másfelé gravitáltak, önállóságra törtek, megyei tanfelügyelőségre aspiráltak, ami rendesen sikerült is nekik.

Ily körülmények között, ilyen gyakori változásoknál pedig egységes kulturmunka ki nem alakulhatott, nem lehetett folytonosság, egyöntetüség a vezetőség fontos missiójában. A hivatalvezetők tiszavirágéletü ténykedésük alatt még a terepszemlét sem tarthatták meg, kerületükben, igy nem csoda, ha egész müködésük — legjobb akaratuk mellett is — csak ideges kapkodás, a máról holnapra való éldegélés volt.

A miniszter terve.

Ezek után a megszüntetés kinálkozik egyik megoldási módnak. De erre gondolni sem volna szabad. Meg kellene erősiteni a kirendeltséget, állandósitani annak vezetőjét, hogy végrehajthassa programmját. A központi tanfelügyelőség ugyis tul van terhelve, területileg is bajos az ellenőrzés.

De hir szerint a kultuszminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy a megszünt kirendeltség helyett több iskolalátogatói állást szervez a megyében, melyre kiválóbb müködésü tanitókat fog kinevezni s ezek fogják a tanfelügyelő utasitásai szerint egyöntetüleg, összhangzatosan a szakfelügyeletet gyakorolni.

Görög-török szövetség.

A balkáni háboru elérkezett egyik legjellemzőbb fordulatához: Görögország állitólag szövetséget kötött Törökországgal.

Ki ellen irányulhat ez a szövetség? Nyilván Bulgária ellen, amely jó volt arra, hogy a török haderőt megtörje, hogy vérét ontsa a görög helyett is. Mikor a többi balkáni állam a télen kész lett volna Törökországgal a békét megkötni, Görögország volt az, amely egyedül is folytatta a háborut. Mikor pedig már a töröktől nincs mit tovább kizsarolnia, szövetséget köt a pogánnyal, hogy a keresztény Bulgáriát zsarolhassa meg.

Sehol sem valami gyönyörü dolog a politika; a Balkán-politikusai azonban, mintha egyenesen valami rablóbandában végezték volna diplomáciai tanulmányaikat, olyan fogalmuk van a becsületességről.

Bulgária keservesen megbánhatja, hogy ilyen társaságba keveredett és, hogy ha már közéjük került, nem előzte meg árulásukat azzal, hogy idejében békét kötött volna a törökkel és elhallgattatta volna Romániát. Most bosszulja meg magát Danevnek, a volt bolgár miniszterelnöknek elvakult orosz barátsága. Oroszország biztatta bele Bulgáriát a makacsság politikájába s Oroszország az, a mely utolsónak fog a segitségére sietni.

*

A háboruról szóló tudósitásaink a következők:

Az első béketárgyalási nap.

Bukarest, jul. 30. A békedelegátusok első tárgyalása, a mely ma délelőtt lesz a külügyminiszteriumban, formális jellegü. E tanácskozás folyamán mindenekelőtt elintézik a további tárgyalásokhoz szükséges előzetes kérdéseket. Tekintettel a résztvevők amaz igyekezetére, hogy a béketárgyalás sima és gyors lebonyolitását biztositsák, a teknikai kérdéseket is ebből a nézőpontból fogják szabályozni.

Viddin ostroma.

Belgrád, jul. 30. A Viddin elé érkezett szerb csapatok a körülzáró vonalat szükebbre vonták és a várostól három kilométernyire lévő Toparcsik helységet bevették. Állásukból észrevették, hogy fehér zászlót tüztek ki. Az ellenség később elhatározta, hogy a zászlót bevonja és a várost a végsőkig megvédi. A bolgárok a régi határ mentén ma és a három utolsó napon Vlasszina és Sztrehal melletti állásain ellentámadásokat intéztek, melyeket mindenütt visszavertünk

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK
méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek
Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)
valahol óriási választékban kaphatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle szülészeti és betegápolási czikkek.
Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban
és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419.

Bolgár győzelem.

Belgrád, jul. 30. Aténi jelentések szerint a görög hadsereg hadmüveleteit mindaddig folytatni fogja, ming a görög csapatok ó-bolgár területen nem állanak. A Dzsumaja mellett lefolyt harc az utóbbi három napban a görögökre nézve gyászos eredménnyel végződött. A görögök vesztesége nagy és a bolgárok több ponton visszaverték őket.

Bolgár ajánlat a töröknek.

London, jul. 30. Az Evening Standard jelenti Szófiából: Bulgária azt fogja ajánlani Törökországnak, hogy Drinápoly erődjeit lerombolja. A szultánt egy pap fogja a városban képviselni és a nagy mecset körzetébe tartozó törökök exterritoriálisak lesznek.

Török-görög szövetség.

Konstantinápoly, jul. 30. Törökország és Görögország között a szövetséget megkötötték és már alá is irták. Resid béget aténi török követté nevezték ki és a bég ma el is utazott Aténbe.

A törökök Drinápolyban.

Konstantinápoly, jul. 30. Jusszuf Izzedin trónörökös és Zia Eddin herceg tegnap reggel Drinápolyba érkeztek. Az érkezőket a drinápolyi váli, a polgári és katonai hatóságok képviselői, valamint a vallásfelekezetek előljárói és nagyszámu török előkelőség fogadta.

A trónörökös és Zia herceg ezután diszszemlét tartottak a csapatokon. A lakosság a hercegeket lelkesedéssel fogadta. A trónörökös beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy Törökországra nézve igen fájdalmas volt Drinápolynak, a birodalom második fővárosának elvesztése. Hálát ad, hogy a várost a hadsereg vitézsége ismét visszaszerezte.

Délután a mufti elnöklete alatt népgyülés volt, amelyen az az óhaj nyert kifejezést, hogy Drinápoly a törököké maradjon.

A trónörökös Drinápolyból a szultánhoz táviratot küldött, amelyben kijelenti, hogy nem talált szavakat a drinápolyi törökök örömének leirására. A portához az indiai muzulmánoktól és más muzulmán középpontokból táviratok érkeztek, amelyek Drinápoly visszafoglalása alkalmából szerencsekivánataikat tolmácsolják.

Harkányi báró képviselő-jelöltsége. A nagyszentmiklósi választókerület küldöttsége tegnap délelőtt tizenegy órakor Rónay Jenő országgyülési képviselő vezetésével tisztelgett Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszternél s felajánlotta neki a képviselőjelöltséget.

Harkányi báró szivesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy készséggel vállalja el a jelöltséget. Megigérte, hogy vasárnap, augusztus 3-án megjelen a kerület székhelyén, hogy a választóközönség előtt kifejtse programját.

A miniszter ezután a küldöttség tagjait meghivta villásreggelire.

Mi lenne a 3 millió nélkül?

A városnak most sincs pénze.

Nagyvárad városára ellehet mondani, hogy nagy szerencséje van.

A többi városok kasszája éppen ugy üres, mint Nagyváradé s hiába lótnak-futnak kölcsönért, a Wertheim szekrények zárva vannak előttük. Nagyvárad azonban hozzájutott három millió koronához, habár kissé drágán is.

Éppen ideje volt, hogy egy kis pénzmag jöjjön a város üres pénztárába, mert már két hónap óta még a tisztviselők fizetése se tellenék.

Jóllehet, hogy a 3 millió kölcsön a honvédtüzér laktanya épitésére lett megszavazva, de most már mást nem lehet csinálni, mint felaprózni a nagy szivárványszinü bankókat, mert nagy a szükség s a város csak nem jelentheti ki, hogy fizetésképtelen.

Ez a három millió sok gondot okoz a a városházán különösen a polgármesternek; aki érzi és tudja, hogy ennek a kölcsönnek határozott rendeltetése van s most még is más célokra jó részben meg kell csonkitani. De hát nincs mit tenni, mert a kötelezettségek egész tömege vár kielégitésre.

A 3 milliós kölcsön második részlete 1.270,000 korona most érkezett meg az Osztrák-Magyar Bankhoz, a város részére s a városi tanács tegnapi ülésében intézkedett a pénz felvétele iránt.

Jelinek Géza főszámvevő helyettes előterjesztést tett, hogy az összegből csak 900,000 koronát utaljanak át a helyi pénzintézetekbe, az előbbi határozatnak megfelelő arányban, mig a fennmaradó 360,000 koronát ugy helyezzék el, külön pénztári könyvecskékre, hogy rövid időn azok kivehetők és felhasználhatók legyenek. — Jelenleg ugyanis a városi pénztár ismét kevés pénz felett rendelkezik, pedig már teljesitett munkák számlái vannak kifizetésre.

A csendőriskola épitése már befejezés előtt van s a vállalkozónak eddig is 136,000 korona a kötelése, amelyet ki kell fizetni. A csatornázási munkákért 75,000 koronát kell még kifizetni a vállalatnak. Ezeket az összegeket külön deponálja a város.

A polgármestert meglepte, hogy a csatornázásra szükséges pénz nincs meg.

Bordé Ferenc, mint a csatornázási bizottság elnöke nyugtatta meg, hogy tulkiadás nem merült fel s meg is volt a pénz, de kellett másra.

A polgármester aggodalmaskodott, hogy a 3-ik vashid vasfelszerkezetére meg van-e a pénz, vagy arra is a kölcsönből kell kiszakitani a megfelelő összeget, mert a vasszerkezetet legközelebb már szállitják s fizetni kell okvetlenül.

Erre azonban félre van téve a pénz s igy a kölcsön megmenekül egy ujabb érvágástól.

A polgármester kifejezést adott aggodalmának az irányban is, hogy a felvett kölcsön ilyen szétosztása egyenesen törvénytelen, mert a közgyülés azt a honvédlaktanyára szavazta meg, de hivatkoztak a szükségre, amely elől kitérni nem lehet s hogy mire a honvédtüzérlaktanyát épitik, vagy javulnak a viszonyok, vagy ujabb kölcsönhöz jut a város.

A polgármester aggályát azonban nem tudták eloszlatni; ő nem lát semmi vigasztalót a közel jövőre. A laktanya épitkezése pedig nem késhet hosszu ideig.

Bizony, bizony a nehéz pénzügyi viszonyok sulyát a városi pénztár is nagyon érzi.

Városok

a közigazgatási reformban.

Lefokozott és rangra emelt városok és nagyközségek.

A magyar politikának hónapok óta komoly és nagy kérdése, hogy milyen lesz az uj közigazgatási reform?

A reformálás munkáját Némethy Károly államtitkár végzi. Az anyag szinte teljesen kész, éppen csak egyes vitás pontokat kell még megállapitani.

Sándor János, az uj belügyminiszter már töviről-hegyére átvizsgálta az egész tervezetet és igy a törvényjavaslat már az őszi ciklusban bizottság elé kerül, mert még novemberben, közvetlenül a választókerületek beosztása előtt le akarják tárgyalni.

Hiteles forrásból sikerült tudomást szerezni a tervezet egynehány figyelemreméltó részletéről.

Öt uj törvényhatóság.

Ez az egyik. A kormánynak az a szándéka, hogy öt várost kivesz a vármegyék hatásköre alól és törvényhatósággá emeli. Ezeknek saját főispánjuk lesz tehát és teljes autonómiájuk: maguk kezelik ügyeiket, nem a vármegye.

Eddig 27 törvényhatósági joggal felruházott város volt: Arad, Baja, Debrecen, Fiume, Győr, Hódmezővásárhely, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Miskolc, Nagyvárad, Pancsova, Pécs, Pozsony, Selmecbánya, Sopron, Szabadka, Szatmár, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár, Trencsén, Ujvidék, Versec és Zombor. Ezek számát tehát most 32-re emelik.

Két város törvényhatósággá való emelésére már kész a törvényjavaslat. Ez a kettő: Nyiregyháza és Nagykanizsa. A másik háromra a következőket komtemplálják: Brassó, Nagyszeben, Eger, Szolnok és Szombathely.

E közül az öt város közül tehát hármat okvetlenül nagykorusitanak, de hogy melyiket, az ma még vitás. Némelyek attól

ZENKER
modern fényképész műterme
Helyi és vidéki telefon 12-26. Szent János-u. 7Z.
Finom kidolgozásu levelezőlapok 6 drb 1 K 40 f.
Fényképeket 50 %-kal olcsóbban készitem mint bármelyik fényképész Nagyváradon. A menyasszonyi felvételek kedvezményes árban készülnek.
Tisztelt megrendelőim 6 db fénykép után 3 levelező lapot ajándékba kapnak.

félnek, hogy a nemzetiségek lesznek a kiválasztottak.

A lefokozott városok.

Mert egyidejüleg jóval több rendezett tanácsu várost akarnak nagyközséggé degradálni. Indok: hogy nem telik nekik a városi önkormányzat költségeire és igy eladósodtak. Ezek a városok: Kolozson kivül Abrudbánya, Bazin, Bereck, Felsőbánya, Gyula és Karcag.

Uj rendezett tanácsu városok.

Van aztán egy csomó község, amelyeket be akarnak sorozni a központi igazgatásba. Minthogy azonban ezeket városokká emelni nem lehet, az uj közigazgatási törvény jogot fog adni a minisztertanács részére, hogy már az első évben inditványt tehessen az országgyülés elé: városoknak nagyközségekké és nagyközségeknek városokká való átalakitása iránt.

Ez alapon a következő nagyközségek fognak városokká alakulni: Abony, Apatin, Békéscsaba, Csongrád, Kalocsa, Mohács, *Nagyszalonta*, Orosháza, Szarvas és Törökszentmiklós.

Ez nagyjából a reformtervezet.

EGY INGYENES állásközvetitő rejtelmeiből.

Elitélték a Pincéregyesületet.

A kiélezett üzleti konkurrencia érdekesen rántotta le a leplet egy nagyváradi ugynevezett szociális intézményről, a „Nagyváradi Pincéregylet Állásközvetitő Intézete"-ről. *Silbermann* Ignác és *Bihari* Endre tették meg a feljelentést *Weisz* Hermann és *Perl* Frigyes ellen, elképzelhető hát, mik sülhettek ki olyan perben, ahol ilyen négy név küzködik egymás ellen.

A Kapuczinus-utca 3. számu ház kapuja fölött hónapok óta ott lóg a sokat jelentő felirás:

NAGYVÁRADI PINCÉREGYESÜLET
INGYENES ÁLLÁSKÖZVETITÉS

Jobbról-balról volt még egy-egy cseléd-elhelyező és állásközvetitő intézet, de természetesen ide egyetlen pincérszakmabeli sem jutott, hiszen ott volt saját egyesületüknek cégtáblája, amely ingyenes közvetitést, elhelyezést igért.

Silberman Bernát és Bihari Endre, a szomszédos állásközvetitők tulajdonosai éber figyelemmel lesték a konkurrens cégtábla alatt történteket és gyüjtötték az adatokat, mikor állhatnak elő leleplezésekkel. Nem kellett sokáig várniok. Amint ezt a *Tiszántul* annak idején megirta, még májusban beérkezett a konkurrensektől a följelentés a Nagyváradi Pincéregyesület ellen, hogy a cégtáblája valótlant hirdet, az egyesület engedély nélkül helyez el nagy jutalékkal jelentkezőket. Az iparkihágási ügyosztály vette kezébe a dolgot és dr *Dayka* Endre rendőrkapitány sok tanut hallgatott ki a kaszirnők, főpincérek, éthordók bonyodalmas ügyében.

A Pincéregyesület elnöke, *Weisz* Hermann nem volt felelősségre vonható a történtekért, az ipartörvény ugyanis az intézet ügyvezetőjét teszi felelőssé ilyen kihágásokért, igy *Perl* Frigyes üzletvezetőt vették elő. Perl hiába tiltakozott, helyt kellett állania, bár csak ápril 24 óta alkalmazottja az intézetnek és a helyközvetités bizonyára régóta folyik ilyen mederben. Perl Frigyesnek és az intézet ügynökeinek nem is adtak fizetést, hanem rájok bizták, hogy nyuzzák meg az ingyenes klienst, és éljenek meg belőlök. A följelentések három jellemző esetről tudnak.

Zalubil János főpinceért az ingyenes közvetitő elhelyezte a szatmárnémeti *Károly-ház szállodába* — százhusz korona közvetitési dijért a följelentés szerint. A dij nem látszik mérsékeltnek egy ingyenes közvetitőtől. *Szécsi* Veron szobaasszonyt *Nagyszalontára* a *Nemzeti-szállóba* 30 korona közvetitési dij és 10 korona borravaló fejében juttatták el. *Mózes* Mártonné szobaaszszonyt pedig 20 korona közvetitési dijért, amire még 6 korona borravalót kellett fizetnie. Ezek a kitudódott estek, amelyekre Ács Gizella, Sitér Lőrinc, Dragos Viktória és még többen voltak tanuk. Javában folyt az ingyenes állásközvetitás, amikor rácsapott a konkurrencia és leleplezte.

Gerő Armin főkapitány tegnap irta alá az iparkihágási bíróság itéletét a leleplezett közvetitő iroda ellen. Perl Frigyes lett a főbünös, 100 korona, 40 korona és 20 korona pénzbirságra, esetleg öt napi, két napi és egy napi fogházra szól ellene az itélet. A pincérközvetitésért folyó üzleti harc első felvonása ezzel véget ért, de bizonyos, hogy folytatása fog következni. Nem lehet rossz üzlet, amelyik, mint ingyenes intézet is ennyit jövedelmez.

A koaliciós kormány Herczeg Ferenc ellen. Konkrét formában felmerült az a hir, hogy a volt koaliciós kormány tagjai rágalmazási pert inditanak Herczeg Ferenc ellen ismeretes aradi beszéde miatt, sőt azt is ujságolták, hogy Wekerle Sándor és gróf Andrássy Gyula már meg is adták a felhatalmazást a feljelentés beadására.

A volt koaliciós kormány kebelében valósággal felmerült az a gondolat, hogy Herczeg Ferenc ellen birói uton megtorlást keressenek. Többen a koaliciós miniszterek és államtitkárok közül rögtön ugy nyilatkoztak, hogy Herczeg Ferenc ellen meg kell tenni a bünvádi panaszt, de kivánatos volna, hogy együttes megállapodás jöjjön létre az eljárást illetőleg. E tekintetben pedig még nem volt alkalom, hogy az összes érdekeltek megállapodjanak, minthogy a nyári szünet miatt szanaszéjjel vannak. Az ügy különben nem sürgős, mert a följelentés beadására három hónapi határidő van.

Vilmos császár és a magyar trónörökös találkozása. Berlinből jelentik: Vilmos császár az ősszel vadászatot rendez, amelyen trónörökösünk Ferenc Ferdinánd is részt fog venni. Ezt megelőzőleg Lipcsében találkozik a trónörökös és a császár, ahol Ferenc Ferdinánd a király képviseletében egy emlékoszlop lelepiezési ünnepélyén jelenik meg.

Képek az ujfalusi választásról.

*

A lezajlott ujfalusi választás minden komoly jelentősége mellett is bővelkedett apró érdekes képekben, melyek talán a küzdelem hevében fel sem tüntek, de most hogy utána vagyunk, érdemesnek tartunk egyet-kettőt leközölni belőle.

Győzünk, Méltóságos Uram!

A választási helyiségben csak ugy hemzsegett a sok érdeklődő és választó. A munkapárti vezérek izgatottan jönnek-mennek.

— Még mindig vezet! — mondogatják egymás közt.

A hivatalos telefon-állomás csengője állandóan berreg. A főispán minden órában pontos adatokat kér és kap a választás menetéről. Az értesitések természetesen a Balogh párt vezetéséről szóltak, de hogy megvigasztalják a főispánt, állandóan hozzátették:

— De azért Méltóságos Uram, győzünk!

Pedig még akkor senki sem tudta, hogy ki lesz a vivát.

Legyőzte az igazság.

A déli órákban forrón tüzött a nap a választás térségére. A munkapárti táborban szólott a zene, a magyarok táncra kerekedtek. Eközben természetesen nem feledkeztek meg a jégbehütött sörről, meg borról sem. Mikor legnagyobb volt a hőség, a választási helyiség előtt egy öreg magyar kereste ki a leghidegebb helyet, ahol tudniillik nem nőtt fü és ott mintha odahaza a tornyos ágyban volna, szépen lefeküdt.

Mondani sem kell, hogy mire a lába is a földet érte, ő már rég aludt. Észrevette ezt egy csendőr, nyomban zavarni akarta az öreget. A félreértések elkerüléce végett jelezzük, hogy nem pálmaágakkal hajtotta róla a legyet, hanem azzal, ami leghamarabb a keze és lába ügyébe esett, modern puskatussal és gummi nélküli csizmasarokkal. Az öreg előbb csak türte a dolgot, mikor már megsokalta, akkor felemelte előbb a jobb kezét, melyet párna gyanánt használt, aztán a fejét.

— No mi az? — szólt az öreg.

— Mi baja van, miért fekszik itt?

Az öreg erre, mintha mi sem történt volna, viszszahajtotta a fejét és ugy jelentette ki nagy megadással:

— Legyőzött az igazság!

Milyen egy választási számla.

Az ujfalusi kerületben a munkapárt sem kivánhatta, hogy a választási mozgalmakkal járó korcsmai költségeket a korcsmáros viselje, mégha tizszer is munkapárti a korcsmáros Ezért a választás előtti este bekérték a korcsmárosoktól a számlákat. Voltak na-

TELEFON 10-70. LIFT. TELEFON 10-70.
MODERN FOTOGRAPHIA DAJKOVITS
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

gyon szolid számlák is, de nem volt ritka a következő sem:

A Nacságos Munkapárti vezetőségnek.

SZÁMLA.

Egy láda ser	15 K
100 liter Bor	100 K
Pájinka	20 K
Masina	2 K
Cibar	20 K
A kocsmát ujra kel meszenyi ezir jhár	10 K
Le is verték a fhalát ezért is kel	10 K
A zablak amit beütöttek	3 K
Piszkolódás és szidásért	180 K
Öszes kitesz	401 K

Vegyen rá mérget a korcsmáros, aki ugysem kap meg minden tétel árát.

Vilmos császár és Balogh Tihamér.

Az ellenzéki kortesek, hogy a párt jelöltjét még népszerübbé tegyék, olyan legendákat költöttek, hogy évekig arról fog diskurálni az ujfalusi paraszt. Ilyen legenda az, amelyet Vilmos császárról és Balogh Tihamérről keltettek.

... Miért, miért nem, de összekülönböztek egymással Vilmos császár és Ferenc József. E miatt Vilmos párbajra is hivta a magyarok királyát Nagy volt a rémület Bécsben és Budán, mert azt csak nem engedhették meg, hogy a mi jóságos öreg királyunk megverekedjék a fiatal daliás német császárral.

— De akkor ki álljon ki egy szál kardra a hatalmas emberrel? Két hétig egy percig sem tudtak aludni e miatt sem Bécsben, sem Budán. Ekkor szolgált a hadseregben, mint önkéntes Balogh Tihamér. A daliás fess önkéntes egyszerre eloszlatott minden aggodalmat. A főhercegek és selymes kacsóju hercegasszonyok kérésére megverekedett a németek császárjával. De csunyán is kikapott ám Vilmos. Azóta mindég béna az egyik karjára.

Balogh Tihamér, mint János vitéz.

Ezután a hőstett után, a német császár fiává akarta tenni Balogh Tihamért. A legszebb lányát, meg a fél országát ajánlotta fel Baloghnak Vilmos. És Balogh Tihamér büszkén utasitotta vissza a kitüntető ajánlatot.

— Nem kell a lányod németek császárja, sem az országod fele. Nem kell, mert német!

És ezzel faképnél hagyta a szépséges esászárkisasszonyt, meg a fél német birodalmat.

HIREK

* **Uj egyetemi tanár.** A király dr *Réz* Mihály eperjesi jogakadémiai tanárt a kolozsvári tudományegyetemen a magyar közjogi tanszékre nyilvános rendes tanárrá nevezte ki.

* **Mentőeszközök a Körözspartján.** Már sok szó esett arról, a főkapitány előterjesztést is tett a város tanácsához, hogy a Körözs több pontján, különösen pedig a két vashid szomszédságában mentő-csolnakot helyezzen el a város. Hir szerint már meg is rendelt a város egy ilyen csolnakot, de aki felvállalta, nem készitette el, miért is most Budapestről szándékoznak szerezni mentő-csolnakot. A városi mérnöki hivatal most előterjesztést tett a tanácshoz, hogy a Körözs partján, különösen a városháza környékén mentőköteleket s más mentő eszközöket helyezzen el a város, amelyet szükség esetén könnyü szerrel lehet a mentéshez felhasználni, nagy vizállásnál még jobban, mint a mentő csolnakot, amelyet a vizsodrával szemben nehéz kezelni. A tanács az előterjesztésnek eleget tesz.

* **Fertőtlenitő berendezést szerez a város.** A városi tiszti orvosok állandóan panaszkodnak, hogy Nagyvárad városának nincsen megfelelő fertőtlenitő berendezése, amely nélkül pedig még a fertőző betegség ellen sem tudnak kellőleg védekezni, nagyobb járvány esetén pedig valóságos veszedelem fordulna a városra, a kellő és modern fertőző berendezés hiányából. A városi tanács, a fenyegető kolera veszély által sarkalva, elhatározta, hogy a járványkórház részére uj nagy fertőtlenitő készüléket szerez be, 8750 korona költséggel. Mivel a szükséges összeg rendelkezésre áll, azonnal beszerzik pályázat utján a nagy fertőtlenitő gépet.

* **Az árvizkárosultak érdekében.** Tudvalevőleg az árvizkárosultak felsegélyezésére, a belügyminiszter kezdeményezésére országos mozgalom indult meg. *Rimler* Károly polgármester bizottságot alakitott az akció érdekében. Ez a bizottság ma csütörtökön délután a városházán ülést tart, amelyen megbeszélik azokat a módozatokat, amelyekkel Nagyvárad város közönsége is részt vesz az árvizkárosultak felsegélyezésére irányuló mozgalomban.

* **A katonaság fauszodát épit.** Nagyvárad város közönsége évek óta várja, de hiába várja, hogy a város megfelelő uszodát épittet a Körözsre. Ennek azonban utját vágta az a szerencsétlen idea, hogy Nagyváradon nem lehet másként uszodát épiteni, csak ha százezreket ad ki érte a város. A tervpályázatot is megtartották már, de hogy uszoda még sem lesz jó ideig, arról biztositja Nagyvárad város közönségét az ürességtől kongó városi pénztár. Nagyvárad város tanácsának tagjai tegnap bizonnyára gondoltak erre, mikor a katonaság beadványát tárgyalták, egy fauszoda felállitására vonatkozólag. A nagyváradi katonai állomásparancsnokság ugyanis fauszodát szándékozik épiteni a legénység részére a Körözs egyik sekélyebb pontján. A terveket a tanács kiadta a városi mérnöki hivatalnak felülbirálat végett. Fauszoda tehát mégis lesz Nagyváradon, de nem a közönség részére.

* **Öngyilkos földbirtokos.** Debrecenből irják: Egy dusgazdag civiscsalád fiatal tagja, Polgári Mihály földbirtokos dobta el magától tegnap az életét. Polgári Mihály 27 éves volt, s rostanában künn lakott szüleinek kismacsi birtokán. Tegnap reggel magához vette vadászfegyverét s azzal bucsuzott el szüleitől, hogy a kukoricásban vadászni fog. Ott azonban szájába lőtt s nyomban meghalt. A gazdaságban alkamazott cselédség vette észre a tengeri földön fekvő földbirtokos véres holttestét. Egyetlen levelet hagyott hátra barátja, Hortobágyi Endre dr rendőrfogalmazó cimére. E levélben csak pár sorban irta meg drámáját.

— Halálos betegségem az egyedüli oka öngyilkosságomnak. Intézkedj, hogy ne boncoljanak fel.

Az öngyilkosság városszerte részvétet keltett.

* **Meghalt a buzaföldön.** *Percze* György dizséri aratómunkás a határban vágta a rendet tegnap a déli órákig. Ekkor megszédült s mint egy darab fa, élettelenül vágódott végig a fölön. Azonnal orvost hivtak, aki azonban már csak a beállott halált konstatálta. Az arató szivszélhüdésben halt meg.

* **Megszökött gyermekek.** *Virág* István 13 éves gyermek, a gyermekmenhely zülöttek osztályán volt elhelyezve, ahonnan julius 26-án megszökött. A fiu jól táplált, vaskos gyerek. Szőke haju, menhelyi ruha van rajta. A fiu epileptikus és gyengeelméjü. Néha nyomoréknak teszi magát és kéreget. — *Gallovits* Béla szabó tanuló, 14 éves, korához képest magas, világosszürke öltönyt és fekete füzős cipőt viselt, midőn 8 nap előtt megszögött Nogáll-u. 4. sz. a. lakásról. — *Pintye* Szavéta Erzsébet 15 éves, alacsony, barna haju, parasztos ruházatu leány folyó hó 29-én Rézbányáról azzal jött be, hogy beáll cselédnek. Azóta nyoma veszett.

* **Hatszázezer koronás ékszerlopás.** Newyorkból irják: Nagy feltünést kelt hatszázezer korona értékü ékszer ellopása. Harriman, az elhunyt vasutkirály leányának Long-Island tengeri fürdőben ellopták ékszerei legnagyobb részét. Az ékszer négy ládikóban toalettasztalkán feküdt. Az ellopott darabok között van egy kétszázer koronát érő gyöngynyakék.

* **Dér a margitai járásban.** Tegnap reggel kellemetlen meglepetésre ébredtek a margitai járásban. A lakások ablakai izzadtak voltak s kint az árkok szélén szép fehér dér csillogott. Az elmult éjjel oly hideg volt, hogy fagyástól tartottak. A szokatlan időben jelentkezett dér egyes kertekben megcsipte a szőllőt is. A kár azonban jelentéktelen.

* **Halálos villámcsapás.** Tegnap délután nagy zivatar vonult végig Margita felett. A zivatar a mezőn találta *Varga* János 7 éves kis pásztorfiut az édes atyjával együtt. A kis fiu a jószágokat terelte össze épen, mikor villám sujtott le, mely pillanat alatt megölte a kis fiut. A kis gyermektől mintegy 60 méterre lehetett az édes atyja, aki ép abban a pillanatban fordult gyermeke felé, mikor a villám agyonsujtotta. A kis gyermeknek feje közepén látszik egy 5 koronás nagyságu perzselés, ez okozta halálát, ide sujtott a villám.

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája **Nagypiactér, Gitye házban** megnyilott.

Mindennemü **bank és kereskedelmi ügyek** keresztülvitele a **legrövidebb idő alatt.**

Pénz közvetités olcsó kamat mellett.

Külön osztály: **élet-, baleset-, tűz- és minden más egyébb biztositások.**

* **Megosonkitotta a gép.** Szabó Károly 53 éves gépész, a Benke pusztán egy vasfuró gépet kézzel hajtatott egy napszámos emberrel. A gép zakatolása folytán nem halotta a napszámos, amidőn állj-t kiáltott, minek következtében a gépész jobb keze a furó fogaskerekü szerkezetébe belecsuszott és jobb keze ujjait leszakitotta. A sérültet beszálitották a biharmegyei közkórházba.

* **Lekaszálta a feleségét.** Dr Balogh János nagyszalontai kórházi igazgató jelentést tett a csendőrségen, hogy a vezetése alatt álló kórházba egy asszonyt hoztak be, akinek mindkét lábán át vannak vágva az inak. Kétségtelen, hogy az asszonyt szándékosan vágták össze, különben meg is vallotta, hogy az ura vágott hozzá a kaszával. A szerencsétlen asszonyon azonnal mütétet végeztek. A seb veszélyes, mert genyesedés esetén mind a két lábat amputálni kell. A csendőrség meginditotta a vizsgálatot. A sulyosan sérült asszony a kórházban elmondta, hogy zabot kaszáltak a határban. Férje után ő szedte a markot. Az ember Krácson Mojszi - régen féltékenykedett. Az asszony csinos volt, udvaroltak is neki, de saját állitása szerint mindig erényes maradt. Krácson azonban nem hitt feleségének, összevesztek és akkor hozzávágott a kaszával. Krácsont Szalontára vitte a csendőrség.

* **Házvezetőnőnek** ajánlkozik árva uri leány, kizárólag plebániára, papi házhoz, kül- és belső gazdaságban jártas, kitünően főz, éves bizonyitványnyal rendelkezik. Cim: Wolf Vilma Nagyvárad, Rákóczi-ut 22. sz. Nagy Teréz leveleivel.

* **Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. *Estélyek, társas vacsorák* és *összejövetelek* részére külön termek. *Kitünő italok, izletes magyar konyha. Abonensek elfogadtatnak.* Szives pártfogást kér *a bérlő.*

x **Okleveles tanitónő** — mérsékelt dij mellett — órákat ad *iskolai tantárgyakból*, valamint *zongora* és *hegedüből*, akár saját lakásán, vagy pedig házhoz járva. Kivánatra tanit *rajzot* és *olajfestést* is. *Lakatos-utca 11. sz. a.*

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhivjuk, Hamza Jenő primás ujonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. Prágai különlegességekből összeállitott nagy szinházi vacsora K 1·20, kicsi 08 fillér.

x **Utasok,** Félix- és Püspökfürdőkbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terrasszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitünő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

* **CSODASZÉP,** friss, idei termésü csemegeszőlő! Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idei alma, friss paradicsom stb. Kitünő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utcza. Telefon **448 sz.**

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönseg szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagé-kapu mellett.

x **Különlegességi** cukorka- és csemegeüzlet csak egy van városunkban, *a cukorka bonbonniére* a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességek izét. Ezért mindenkinek saját érdeke egészségi szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezze be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel *Benedek Testvérek* tulajdonosok.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban Hungária cipőgyár r.t.

x **IX évfolyam augusztus 1-én.** Vigyázni tessék, hol vásároljon e hóban olcsó és jó árut. Egy waggon befőző cukrom érkezett, mig a készlet tart, kilója 88 fillér Aszódi 8 féle zamatu mágnás pergelt kévéi, melyhez hasonló nem létezik, egy negyed kiló 1 K 10 f. Saját darálásu porcukor, kilója 90 f., 1 kiló hollandi csokoládé 2 K 10 f., egy negyed kitó erő és hizó kakao 1 K. Brassói elsőrendü szalámi 1 kiló 4·50 K, valódi Ementháli sajt kilója 2·80 K, finom liptói turó 1 kiló 1·60 K Tisztelettel meghivom a bevásárló közönséget Kossuth-utcai főüzletembe. I. fiók Kert-utca, II fiók Rákóczi-ut Kis Dávid tőzsde mellett. Aszódi Trieszti Kávé- és Tea közvetlen behozatala cukorka és csokoládé nagykereskedő.

x **A Betfiai barlang titka** már fel van fedezve, de az is nyilt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyébb bazárcikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javitással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szücsök, Nagy Sándor-u 1.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi müszer, kötszer és testegyenesitő gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Szenzáció a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hirnevü női zenekar hangversenyez a legujabb ének és zeneszámokkal naponta változatos müsorral. *Biró* Irénke és *Báthory* Adél karmesternők vezetése alatt, a társulat tagjai elsőrangu erőkből van összeállitva u. m. *Biró* Irénke csellóművésznő, *Kőváry* Józsa priménekesnő, *Báthory* Adél zongoramüvésznő, *Földesy* Lili kitünő harmonista, *Füredi* nővérek dob és hegedü müvésznők és *Várady* Franciska nagybőgősnő, a társulat magánszámokkal is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives párfogást kérnek Biró Irénke és Báthory Adél karmesternők

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászon cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketénél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

x **Klein Vilmos és Társa** üzlete ismét megnyilt Rákóczy-ut 18. Meglepő olcsó és szolid árban szerezhetők be finom férfiingek á 2·—, lábravalók 1·—, gyermek-kötények —·50, gyermek harisnyák —·24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3·—, férfi és gyermek sapkák már —·36 fillértől, női kesztyük —·18 fillértől, vászoncipők —·60 ftől. Mindezeken kivül kaphatók férfi és női harisnyák, női clott lüszter és vászon kötények, férfi és női esőernyők, clott és siffon szoknyák, bőr és acél áruk és sétabotok nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségü legujabb öngyujtót —·50 fillérjével árusitjuk ki.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* uri-, női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t."** itteni fiókja junius hó 1-én *Kórház-utca 6. sz.* alatt modernül berendezett, ujonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMÜHELYT nyit meg. A garage és javitómühely felszerelése és kiállitása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme uj vállalkozása automobilista körökben általános megelégedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerüen berendezett garage és javitómühely az autotulajdonosok között régen érzett köszükséget pótól.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Ismét megérkeztek** elegáns modellkalapok UJHELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátyolok is kaphatók. Telefon 130 sz.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

szinházi és hölgyfodrász

szemben a szinházzal.

Telefon 1076. Telefon 1076.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyü cikkeken,** amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyü áruháza árusit Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* füző-teremnél Nagyvárad Szinház-u. 4. Emke mellett. **Készit:** legujabb divatu füzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Állandó nagy raktár füzővédőkben.* Telefonszám 827.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA

(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNCTÁBLA KÉSZITŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Valódi **Chassala szandálok,** amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Értesités.

A mai naptól kezdve házhoz szállit a **Schlauch-téri kioszk** mindennap **jegeskávét** és **fagylaltot,** kisadag fagylalt **24,** nagyadag fagylalt **30** és jegeskávé **30** fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. MAGYARI BÉLA hirneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére) helyezte át.

Olcsó gyógykurák itthon.

Astma, köszvény, vesebajok gyógyitása **fénysugaras** fürdőkkel, Légzési bajok, tüdő, gége-hurut ellen. **Belégzési s sürített levegőjü** (pneumatikus) **kamrák**

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

OCCASSIO ELADÁS
a nyári idényre
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.
Telefon 783. :: Telefon 783.

falvakból is többen eljöttek megnézni a szokatlan mulatságot. A népszövetségi igazgató meghivása után zeneszó mellett vonult az ünneplő közönség a földesur házához, a ki megvendégelte az aratómunkásokat. Lakoma után kezdődött a diszfelvonulás; elől zászló alatt mentek a lovasok, utánuk hosszu sorban felvirágzott kocsikon az arató párok, ezeket követte a koszorut vivő leányok és a földes ur kocsija, végül a menetet a lovasok zárták be. A hol elvonultak, mindenütt nagy tetszéssel fogadta az utcára gyült sokaság a menetet, a melyet az eső egy kissé megzavart.

Az ünnepélyt követő mulatságra mégis annyian eljöttek, hogy a fürdővendéglő nagyterme kicsinek bizonyult. A létesitendő Katholikus Kör javára a következők fizettek felül, akiknek ezuton mond köszönetet a rendezőség:

Gróf Stubenberg József 50 kor, Szebeni Gyula, Hágen Ferenc, Csanálosi József 5—5 kor, Kiss Lajos 6 kor, Stern M., Hádrava N., Poszpiech L., Gyurics M., Kállai L., 2—2 kor, Kelemen Ádám 3 kor, dr Zsiga L., dr Horvátovich J., Fazekas J., Bende J., Molnár J., Mellau J., Horváth J., Hajas J., Szladek S., Fábián J., Szecsei A., Nedeczki M., Balázs Sándor, Szabó Mihály, Szabó Sándor, Tóháti J. 1—1 kor.

A Fogászat

körébe eső összes műveleteket a LEGJOBB MÓDSZEREK szerint, KEZESSÉG MELLETT végzi

FODOR L. LAJOS

VIZSG. FOGTECHNIKUS

(Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. sz. és Széchényi-tér 2. sz.

Telefon 865. Telefon 865.

MULATSÁG

A székelyhidi Kath. Népszövetség aratómulatsága.

Rendkivüli nagy érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap a székelyhidi Népszövetség aratómulatságát. Már a kora délutáni órákban özönlött a sokaság az iskolaelőtti térre, ahova gyülekeztek 5 óra felé a magyar jelmezes ruhába öltözött arató legények és marokszedő leányok. Még a szomszédos

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

123 váltót hamisitott.

Bujdosó Gábor kötegyáni gazda, aki évek óta áll perben apjával, hogy a perköltségeket megszerezze, 17 kötegyáni gazda nevére váltókat hamisitott. Összesen 123 váltó alá irta a 17 gazda nevét. A váltók kisösszegekről szóltak, ugy, hogy a legnagyobb összeg 260 korona. Bujdosó a lejáratuk alkalmával mindig törlesztett és igy történt meg, hogy csak 2 hónappal ezelőtt pattant ki a manipulációja, amikor egy lejárt váltót nem tudott rendezni és a váltót megóvatolták.

Ember Géza elnöklésével tegnap tárgyalta a törvényszék Bujdosó ügyét. Bujdosó beismerte bünét, de hangoztatta, hogy a törlesztéseket ezentul is fogja teljesiteni. Persze hiába igérte. A kir. törvényszék elitélte 123 rendbeli magánokirat hamisitás büntette miatt másfél évi fogházra, melybe a 2 hónapi vizsgálati fogságot beszámitották. Az ügyész és a vádlott felebbeztek.

SPORT

A müegyetemi csapat Nagyváradon. Vasárnap igen érdekes sportvendégei lesznek városunknak. LeránduInak e napra a fővárosból a Müegyetem labdarugó ifjai, a Müegyetemi Athletikai és Football-Club footballcsapata s a NAC csapatával fognak mérkőzni. A technikus ifjak csapata országunk első főiskolai csapata s tagjai csupa ismert, elsőrangu játékosok s a csapat oly hatalmas játékerőt képvisel, amely egyenrangu bármely fővárosi I. osztályu csapattal. A MAFC csapata különösen az utóbbi hónapokban rendkivül megerősödött s igy olyan összeállitásban fog nálunk szerepelni, aminő erős csapat a FTC óta Nagyváradon nem volt. Az igy rendkivül érdekesnek igérkező mérkőzés vasárnap délután 5 órakor lesz.

A Bihari Vivó Club labdarugói. A BVC football csapata vasárnap ismét a nyilvánosság elé lép. A csapat ujabban több kiváló játékossal erősödött s minthogy az utóbbi időben szorgalmasan trenirozott szereplése a legszebb eredménynyel kecsegtet. A BVC ellenfele a NAC kombinált csapata lesz, s a mérkőzés vasárnap délután a MAFC—NAC mérkőzése előtt fog lefolyni.

TÁVIRATOK

A király és a létszámemelés.

Bécs, julius 30.

(Saját tud.) A hadügyminiszter tudvalevőleg a királynak az uj létszámemelés ügyében tett jelentést. Az uralkodó a miniszter előterjesztéseit jóváhagyólag tudomásul vette.

A miniszterek Dicsőszentmártonban.

Dicsőszentmárton, jul. 30.

A belügyi és földmivelésügyi miniszterek ma különvonaton ideérkeztek. A vonatot a pálya bizonytalansága miatt egy gépészmérnök vezette. A miniszterek kiséretében ott volt a közigazgatási tisztikar vezetősége is. A látott pusztulások felett a legnagyobb megdöbbenés hangján nyilatkoztak a miniszterek.

A nagy pör.

Berlin, jul. 30.

Holnap kezdődik a berlini haditörvényszék előtt a végtárgyalás a Krupp-gyár egyes alkalmazottainak és Brand volt tüzér főtüzmnsternek bünpörében. A vád katonai titkok elárulása, megvesztegetés, a katonai fegyelem megszegése. Harminc tanu van megidézve, köztük Huggenberg pénzügyi tanácsos, a Krupp-gyár vezérigazgatója, ök-

igazgató, a cég berlini képviselője és a gyár berlini fiókintézetének volt igazgatója.

—

Másfélmillió jótékonycélra.

Szatmár, jul. 30.

(Saját tud.) Itt ma vette kezdetét báró Boromissza Tibor megyés püspök aranymisés ünneplése. A megyés püspök, aki jelenleg még Rómában tartózkodik, ebből az alkalomból egymilliónégyszázötvenezer koronát adományozott jótékonycélra.

—

Megkezdődött a béketárgyalás.

Bukarest, julius 30.

Ma délután kezdetét vette a béketárgyalás. Azt hiszik, hogy ezzel egyidejüleg az ellenséges felek meg fogják szüntetni az ellenségeskedéseket.

—

Ujabb bolgár vereség.

Szófia, jul. 30.

A bolgárok Dsomajabala mellett igen erős hadállásokból védték magukat. A rendkivül vehemens támadásokat azonban nem birták ki, ugy hogy nagy vereséggel kénytelenek voltak visszavonulni.

—

Az oroszok Drinápoly ellen.

Pétervár, julius 30.

Az orosz katonai körök ellenzik azt, hogy Oroszország Kisázsiában gyakoroljon pressziót Törökországra. A hadvezetőség azt akarja, hogy az orosz katonák egyenesen Drinápoly ellen vonuljanak.

—

Milliós adomány a román hadseregnek.

Bukarest, jul. 30.

Mihail Miklós és János dolsi földbirtokosok egy millió leit adományoztak a hadügyminisztériumnak egy tüzérezred felállítására. Más kisebb adományok is érkeztek a hadsereghez.

NYILTTÉR

Szülők figyelmébe !!!

ajánljuk a **„DONÁT-féle ker. magántanfolyamot“** ahol mindazon tanulók, a kik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátitani, okvetlenül — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. **Különösen** kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: ugymint **„egyszerü és kettős könyvvitelben, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, váltótanban“**

érettségire is előkészitünk.

Junius hó 1-én az összes tantárgyakban különösen **gyors-, gép- és szépirásra**

uj tanfolyam kezdődik.

Egész nyáron át nyitva. — Beiratások naponta! A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta **Dús László.**

(Folytatás.) 73

Az agg papi fejedelem, mintha a magasból tekintett volna le az uj biborosra, harsányan szólott:

— Kilenc, ides-tova tiz éve már mióta üres Szent Péter trónja, mert Cajetáni Benedek Simonia által lőn bele ültetve. Meddig várunk még? — Ő maga önként hagyta el Rómát, ki kell törölni őt a pápák sorából, V. Celestin pápa hálála óta nincs pápa, VIII. Benedek nem cim csak bitorlás. Beatissimi cardináles! a választás ideje megérkezett nem halogatjuk tovább.

A biborosok testülete igazat adott Giacomo Colonnának, ott nyomban megtörtént a választás és Giacomo Colonna mint pápa felvette a XI. Benedek nevet.

Ámde hátra volt a megkoronázás ünnepe, ehez pedig a tiara, a pásztorbot és a gyürü kellett.

Bocasini Miklós, Ostia biborospüspöke a Quirinál elébe ment és a pápai jelvények kiadását követelte.

Ekkor már Gaetano jelent meg és kijelentette, hogy ki nem adhatja, mert erre felhatalmazva nincsen és mert ezek a jelvények a Quirinálban fel nem találhatók.

A ostiai biboros püspök lehangoltan tért vissza a Vatikánba és jelentete, hogy a szent jelvények meg nem kaphatók.

Gentilis biboros felkiáltott:

— Tiara, pásztor bot és gyürü nélkül mit sem ér a választás!

Giacomo Colonna dühtől és gyülölettől elragadtatva mondotta:

— Hogyha a Quirinálban vannak a szent jelvények, dőljön romba a Quirinál, ha pedig magával vitte Cajetáni, ellopta azokat, halál a tolvajra!

És Róma népe meghallotta a gyülölet eme kitörését.

Az ősz papfejedelmet az a nép vette pártfogásába, mely a béke idejében a nagy épületek padlás szobáiban, a katakombákban, a külváros rejtett zugaiban, a Tiberis folyam partjain lakás nélkül él és tiltott módon szerezi be élelmiszereit.

Mitha száskahad lepte volna el Rómát, a forumot, a colosseumot, ugy rajzott elő a nép büzös oduóból és XI. Benedek pápát éltetve előbb a Colonna palotához ment és innen a Quirinál kapujához özönlött, hogy mint tengeráradat vegye körül a pápai palotát.

Férfi, asszony, fiu, leány mind ott ődöngött, azonban, mert kezénél egyéb fegyvere nem volt, nem mert a kőfalakra támadni.

Ezek az alakok a népszámláláskor nincsenek sehol, a népszámláló ügynökök képtelenek őket felhajszolni, de ahol egy tüzvész vagy vizár van, a rombolás e két nagy művésze megjelenik, mintha szövetségben állanának vele, egyszerre megjelennek, előtörnek az örök sötétségből.

Dante Alighieri, amikor a Vénus-szigetéről megmenekült, a Quirinálba sietett és már akkor ezen a népáradaton kellett átvergődnie, hogy haza juthasson.

Egy oldalajtón jutott be, mert a főőrségen be nem bocsátották.

— Mit találtál Rómában? — kérdé tőle Gaetano, amikor találkoztak egymással és és Gaetáno egy irat olvasásából tekintett fel.

— Barátom Pietró! — válaszolt a firenzei, — a mennyben voltam.

— Nem értelek. Hol voltál?

— Egy gyönyörü nő társaságában, ahol boldogság virul.

— Te a Vénus szigetén voltál?

— Igen, ott voltam! — válaszolta a költő.

— Akkor menekülj Rómából, mert a bünök fertőjében voltál és én nem tudom, hogy mi fog történni itt.

— Mi fog történni? — Bonifácot a torbonne elébe állitják.

— Nem ezt kérdeztem! — Ime, itt a jelentés a prefecturáról, olvasd és átnyujtotta az általa olvasott iratot.

Dante végig olvasta és megborzongott tőle.

Abban az iratban pedig ez állott:

A rendőrfőnök jelentette, hogy az isola sacrém, Vénusz-szigén tul időközökben megjelennek a római patricius családok viruló sarjai, nem azért, hogy a tengerben fürödjenek, hanem mert a Tiberis hullámai szállitották őket a sós vizbe. A megtartott vizsgálat és a halászok nyilatkozata az, hogy mindenik ifju szive volt finom pengéjü törrel átszurva. A legutolsó halott Donató Cafarelli volt, akit közönségesen Apollinazisnak neveztek szépségéért. Felette gyanussá teszi a helyzetet az, hogy valamennyi halott a Vénus-szigeten tul és egy sem a város belterületén találtatott a Tiberisben.

Dante Alighieri megborzadva ejtette ki kezéből a jelentést.

— Tudod-e, — kérdé tőle Gaetano, — hogy mi rejlik ebben az iratban!

— Nem! — válaszolt Dante.

— Barátom, pedig kiolvashattad volna belőle! — szólott szomoruan Gaetáno, — ki olvashattad volna, mert valamelyik patricius család szerelmi regénye, egy nő őrjöngése nyilatkozik meg benne, akihez a rendőrség nem mer nyulni. Ki tudja, ki lehet!

És Pietró szivét sötét sejtelem gyötörte.

— Mit fogsz tenni Pietró? — kérdé Dante.

Gaetano félig nyitott ajkai közül nehéz sohaj tört ki.

— Előbb téged távolitalak el innét! — válaszolta sötéten. Te ott voltál, magad vallottad be, menj tehát, menj a forumon át, ott a selejtes emberek ajkairól meg fogod tudni, hogy ki lehetett a titokzatos nő, akit költői lelked megnyilatkozása annyira meghatott.

Dante mereven állott meg.

— Menj hát! — Kiáltott reá Gaetano, — menj, távozz innét, legalább légy a pokolon kivül, mert a Quirinál nem sokára pokollá változik.

— Én pedig nem fogok menni! — mondá Dante elhatározottan. — Én a pokolok izzó tüzét akarom látni.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza — — —	11.45
Buza 1914. áprilisra — —	11.98
Októberi rozs — — —	9.08
Juliusi tengeri — — —	—.—
Aug. tengeri (1913) — —	8.—
Tengeri 1914 májusra — —	7·32
Októberi zab — — — —	8.29

—

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény —	818.25
Osztrák hitelrészvény —	621.50
4%-os koronajáradék —	81.20
Osztr. magy. államv. —	69.7—

Jelzálogbank — — —	412.50
Leszámitoló és pénzváltó —	506.50
Hazai bank — — — —	279.—
Magyar bank — — —	539.50
Keresk. bank — — —	3610.—
Rimamurányi — — —	691.50
Salgótarjáni kőszén — —	751.—
M. Ált. Kőszénbánya —	1023.—
Közuti vasut — — — —	638.50
Városi villamos — — —	356.50
Adria — — — — —	535.—
Atlantika — — — —	—.—

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

LEGOLCSÓBB
és legjobb bevásárlási forrás
özv. Kádár János-né
elsőrangu füszer- és csemege kereskedése.
Mindenféle gazdasági cikkek, kötözőhárs, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára ::**

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

		reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad	ind.	7 49	9 50*	2 19	4 39	8 11
V.-Velence	»	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó	»	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő	érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDO—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő	ind.	8 59	10 59*	3 29	7 11	9 29
Rontó	»	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velence	»	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad	érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11·45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12·15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u 12·50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1·21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDO.

		d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad	ind.	8 00	10 01*	2 30	4 50	8 31
V.-Velence	»	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó	»	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő	érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX FÜRDO—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő	ind.	8 40	10 39*	3 10	6 50	910
Rontó	»	8 47	10 46	3 17	7 08	917
V.-Velence	»	9 00	10 59	3 30	7 20	930
Nagyvárad	érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	940

Vasárnap és ünnepen ezenkivül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy uem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota)** és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.
Helyi és vidéki telefon 980.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tüz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása.
Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesitett **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély dij ellenében bérelhetők.
Ezen pénz-szekrénykékben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.
Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Melocco Péter cementárugyár és épités vállalat részvénytársaság
Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.
Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.
Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.
Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyürüket stb.
Márvány mozaiklap, működő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.
Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**
Meghivást az ország bármely részéből elfogad

Nagyvárad város
VILLAMOS MÜVE
Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Értesitjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák
ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.
Egész **éjjel ügyeletes szolgálat.**
Költségvetések ingyen.
Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.
Csillárok,
ívlámpák
állandóan nagy választékban kaphatók.
Villamos motorok
1/4 lóerőtől minden nagyságban.
Főszerelő telefonja 55. sz.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!
Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, vizhőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.
Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben **9200** beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő **gyógyforrásait**, tükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitünő vendéglők, állandó elsőrendü cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.
Posta, távirda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az
Igazgatóság.

1398—1913. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Nagyvárad-városi kir. járásbiróságnak 1913. évi VIII. 2069. számu végzése következtében dr Fleischer Lajos ügyvéd által képviselt Neumann Márton javára 2358 K 50 f. s jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 2213 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m.: üzleti áruk és pedig kész férfi kabátok, mellények, 9 drb téli kabát, 5 drb vasasláda, 2 drb varrógép és egyébb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek Nagyváradon Nagypiactér 65. szám alatt leendő megtartására 1913. évi augusztus hó 1-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX t-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra ki elégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyváradon, 1913. évi julius hó 20. napján.

Várnai Henrik,
kir. bir. végrehajtó.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóci-u. 20.

Kályhás üzletemet

Nagyváradon Szent János-utca 45. szám alatt

megnyitottam

s elvállalok e szakmába vágó minden munkálatot. Szives megkeresést kér teljes tisztelettel

Szénásy Mihály,
kályhás.

Mezey Dezső

toronyóra készitő

Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégibb és legmegbizhatóbb toronyóra készitő telepe. Olcsó arak, több évi jótállás. **Villanyerő berendezés.**

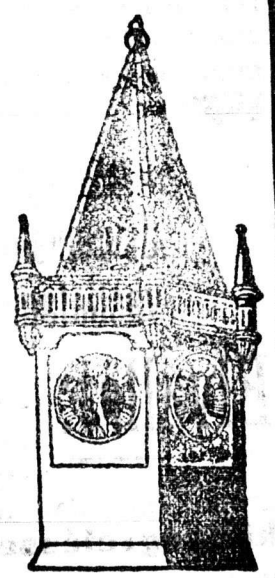

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.
MOS!
gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.
Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Ràkóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készitményü

sérvkötőit,

szuzpenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, müvégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. **Külön próbaterem női és férfi kiszolgàlàsra. Óriási nagyraktàr. Tisztviselők és iparosoknak àrengedmény.**

Megszabadul a gondoktól

ha egy szórakoztató hangszert hozat

Wâgner „Hangszer-Király"-tól
Budapest. József-körut 15. (Telefon.)

Hegedü, 16 drb. felszereléssel 12 korona.
Táragotó, billentyükkel 16 korona.
Amerikai Gitár citera, kottákkal 16 korona.
Családi hangverseny harmonika 16 korona.
Mandolin vagy Guitár 16 korona.
Ébenfa fuvola 1 minőségü 16 korona.

A milánói, párisi és londoni kiállitáson az első dijjal lett kitüntetve. Javitási szakmühelyek.
Fényképes hangszerárjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljünk a «Wágner» névre és a 15. házszámra.

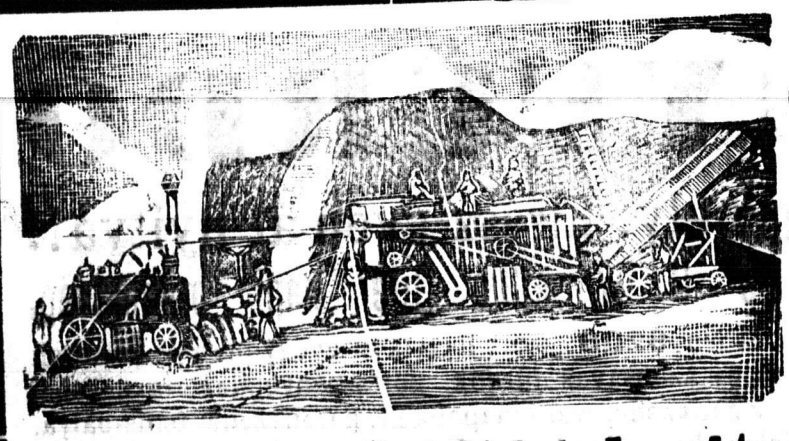

Csordás József

villanyerőre berendezett gépjavitó telepe

NAGYVÁRAD
Templom-u. 7.

Ajánlja gépjavitó telepét, malomberendezések, rézöntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

A Katholikus Népszövetség
nagyváradi szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen ogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein

A Katholikus Népszövetség
jogvédő irodája.

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Kör könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékosságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Kör könyvtári helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A Katholikus Népszövetség
biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállitmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint állatbiztosításokat, végül útipodgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály (Kath. Kör épülete) szolgálnak.

KORZÓ-KÁVÉHÁZ.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget és a mélyen tisztelt ismerőseimet, hogy a Körös-utcán levő

Korzó-kávéház

vezetését átvettem és azt modernül átalakitottam.

Hetenkint kétszer kedden és csütörtökön a közkedvelt nyári kerthelyiségben

uzsonna-zene

elsőrendü zenekar közremüködése mellett. Családok és összejövetelek kedvelt találkozó helye.

Szolid polgári árak! Gyors és előzékeny kiszolgálás. Szives pártfogást kér

KATZ ADOLF,
a Csarnok-kávéház volt fizető pincére.

KORZÓ-KÁVÉHAZ.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

CSÉPLÉSHEZ!!

gőzekéhez és mindennemü **ipari** célokra leggazdaságosabb elsőrendü

:: **SZENEKBEN** ::

előnyös ajánlattal szolgál azonnal és későbbi szállitásokra

UJVÁRI JOZSEF

szénnagykereskedő

Nagyvárad, Uri-utca 14. Interurbán 431.

Ujdonság! Ujdonság!

Tündér harangok.

Bárki egy ora alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vas állványon, 15 összehangólt ezüstfémcsengővel van ellátva. Erős szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt **csak 10 korona**

Wágner a „Hangszer Király“ országszerte elismert elsőrendü hangszeráruházában BUDAPEST, JOZSEF-KORUT 15. SZÁM.

Ovás: Figyeljünk jól a pontos cimre és házszámra

BALOGH JÁNOS bádogos és vizvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488. **Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.**

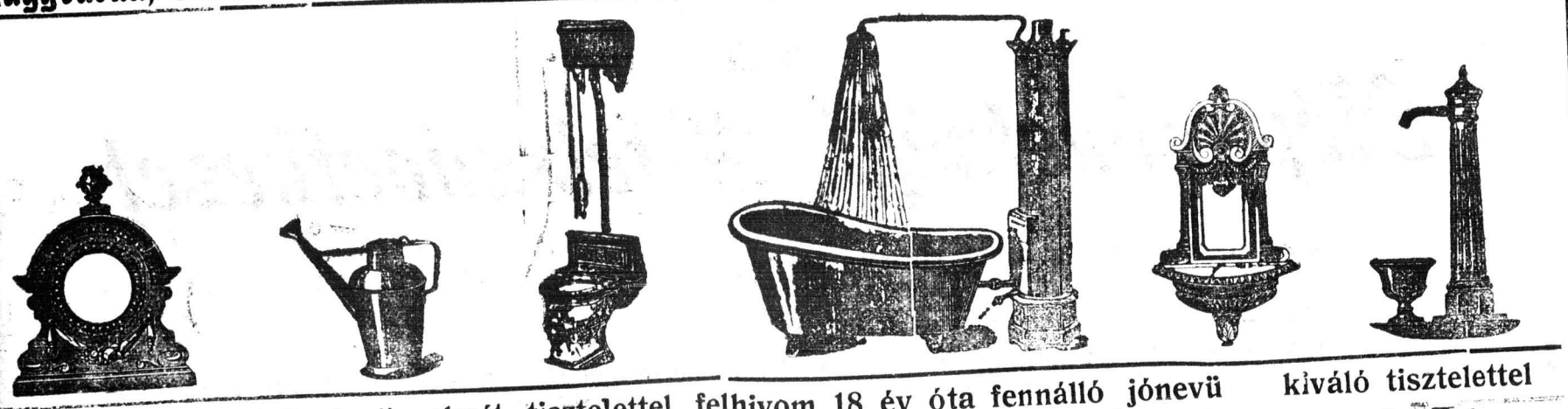

A nagyérdemü közönség figyelmét tisztelettel felhivom 18 év óta fennálló jónevü üzletemre, ahol e szakmába vágó mindennemü munkálatokat ugymint eddig, a legpontosabban és lelkiismeretesen teljesitem. Nagybecsü megrendelőim támogatását kérve

kiváló tisztelettel
Balogh János.

JÉGSZEKRÉNYEK
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK

kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.